No : 2022-11

Tarih : 3 Şubat 2022

Konu : Kur Korumalı Mevduata Getirilen Kurumlar Vergisi İstisnası Detayları - Taslak

Birçok şirketin merakla beklediği döviz ve altın hesaplarını kur korumalı TL mevduat ve katılma hesaplarına dönüştüren şirketlere sağlanan kurumlar vergisi istisnası ile ilgili düzenlemeleri ve 2021 için enflasyon düzeltmesinin ertelenmesini içeren **7352 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun** 20 Ocak 2021 tarihinde Meclis Genel Kurulu'nda kabul edildi ve 29 Ocak 2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bu konuya ilişkin tüm ayrıntıları linkteki yazımızda 2022-9 / 7352 sayılı Kanun TBMM Genel Kurulunda Kabul Edildi - Taxia | Yeminli Mali Müşavirlik Denetim ve Danışmanlık sizin için kaleme almıştık.

7352 sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeler kısa ve öz olarak,

1. Enflasyon muhasebesi 2023 yılına ertelenmiş ve
2. Mevduat ve katılma hesaplarında bulunan yabancı paraların ve altın bakiyelerini Türk lirasına çeviren kurumlar vergisi mükelleflerine kur farkı ve faiz gelirleri açısından kurumlar vergisi istisnası getirilmiştir.

Uygulamanın detayları ise hızlı bir şekilde Tebliğ Taslağı ile kamuoyuyla paylaşıldı

- 19 seri numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı: Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı çok hızlı bir şekilde, Kanun'un yayımlandığı gün konuya ilişkin tüm açıklamaların yer aldığı Taslak Tebliği de kamuoyunun görüş ve önerilerine açmıştır.
    - Bu Tebliğde;
        - Dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevrilen yabancı para hesaplarına ilişkin istisna uygulaması,
            - Yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarına ilişkin istisna,
            - Türk lirasına dönüşüm tarihinde oluşan kur farkı kazançlarına ilişkin istisna,
            - Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarının dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kazançlarda istisna,
            - Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarından vade tarihinde elde edilen kazançlarda istisna,
            - Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan mükelleflerin Kanunun geçici 14'üncü maddesinin birinci fıkrası karşısındaki durumu,

- 18/2/2022 tarihinden 31/12/2022 tarihine kadar Türk lirasına çevrilen yabancı paralara ilişkin istisna uygulaması,
- Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülen altın hesabı ile işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerinden elde edilen kazançlarda istisna,
- Türk lirası mevduat veya katılma hesaplarına dönüştürülen yabancı para ve altın hesaplarına ilişkin olarak istisna uygulanabilecek dönemlerde doğan zararın durumu,
- Özel hesap dönemine tabi mükelleflerin durumu ve
- Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumu hususlarında açıklamalar yapılmıştır.

o Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak;

- Kurumların 31 Aralık 2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, 17 Şubat 2021 tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve
- Bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri **durumunda 1 Ekim 2021 ile 31 Aralık 2021 tarihleri arasında ortaya çıkacak kambiyo karları vergisine** tabi olmayacaktır.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda bilanço usulüne göre defter tutanlar da uygulama kapsamına alındı

o TBMM gündeminde maddeye ticari kazanç sahibi gelir vergisi mükelleflerinin de eklenmesi uygun görülmüştür.

o https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem27/yil01/ss303.pdf Plan ve Bütçe Komisyonunda maddeye yapılan eklemeyle, bilanço usulüne göre defter tutanların da uygulamadan faydalanması sağlanmıştır.

- *(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan istisna hükümleri, aynı şartlarla geçerli olmak üzere bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükelleflerinin kazançları hakkında da uygulanır.*

TBMM Genel Kurul aşamasında kur farkı zararı olması halinde kurumlar vergisi matrahından indirilmesine imkân veren düzenleme eklendi

o Genel Kurul aşamasında maddeye olası kur farkı zararları için de mükellef lehine bir fıkra eklenmiştir. Buna göre *"Bu maddede öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak bu istisnayla sınırlı olmak üzere Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanamaz."*

- Sunulan önergeyle, finansal istikrarın desteklenmesi amacıyla yabancı paralarını ve altın hesaplarını Türk Lirasına çevirecek kurumlar vergisi mükelleflerinin dönüşüm esnasında oluşabilecek kambiyo zararları nedeniyle olumsuz etkilenmelerini önlemekte ve gerek yabancı paraların gerekse altın hesaplarının Türk Lirasına dönüşümü esnasında yabancı paraların veya altın hesabının değerlemesinden bir zarar oluşması hâlinde bu zararın kurum kazancının tespitinde dikkate alınabilmesine olanak verilmektedir.

- Ayrıca bu düzenleme ile kur korumalı TL vadeli mevduat ürünü kapsamında şirketlerin açtıkları mevduattan dolayı ortaya çıkacak **faiz geliri, kâr payları ile diğer kazançlar Kurumlar Vergisi'nden istisna** tutulacaktır.

- Söz konusu düzenleme ile **kurumların 31 Aralık 2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını veya alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar** Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı **en az üç ay vadeli** Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere **vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.**

Mevduatı erken bozmanın cezası var! Dikkate edin!

- Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması durumunda bu madde kapsamında istisna edilen tutarlar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, **vergi ziyaı cezası kesilmek suretiyle gecikme faiziyle birlikte** tahsil olunacaktır.

Vade en az 3 ay mı olacak, 6 ay mı?

- 7352 sayılı Kanun ile Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen Geçici Madde 14'ye göre *"...bu kapsamda açılan **en az üç ay vadeli** Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda..."* şeklindeki cümlesinde de görüldüğü üzere istisna edilecek gelire ilişkin vade en az üç ay olarak düzenlenmiştir. Ancak 21.12.2021 tarihli mükerrer Resmî Gazete Yayımlanan 2021/14 sayılı Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğin 4'üncü maddesinin 3'üncü bendi *"Banka tarafından yurt içi yerleşik gerçek kişiler için **3 ay, 6 ay veya 1 yıl vadeli** ve **yurt içi yerleşik tüzel kişiler için 6 ay veya 1 yıl vadeli** Türk lirası mevduat veya katılma hesabı açılır."* şeklindedir.

- Mevcut durumda tüzel kişiler için 3 ay vadeli kur korumalı mevduat hesabı açılamadığından dolayı Merkez Bankası tarafından yeni bir düzenleme yapılması beklenmektedir.

- Gelir İdaresi Başkanlığı e-beyanname programında bu konuya ilişkin bir güncelleme yapmıştır.

- 01.02.2022 tarih ve "Kurum Geçici Vergi Beyannamesinde KVK Geçici Mad. 14/1-a Kapsamında Değerlemeden Doğan Kazanç İstisnasına İlişkin Değişiklik" başlıklı duyuru ile "Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümüne eklenmiştir.
    - Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen Geçici 14 üncü maddeye göre; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen hesaplar ile ilgili olarak; kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı, bu kapsamda açılan en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda yabancı paraların dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançlarının 01/10/2021 ila 31/12/2021 tarihleri arasındaki döneme isabet eden kısmı kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.
    - Buna istinaden Kurum Geçici Vergi Beyannamesinin "Matrah bildirimi" kulakçığının "Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler" bölümüne "KVK Geçici Mad. 14/1-a kapsamında değerlemeden doğan kazanç istisnası" satırı eklenmiştir. "KVK Geçici Mad. 14/1-a kapsamında değerlemeden doğan kazanç istisnası" satırını 31/12/2021 tarihli bilançosunda yer alan yabancı para tutarını 17 Şubat 2022 tarihine kadar TL mevduata veya katılım hesabına dönüştüren mükellefler kullanabileceklerdir.

✓ Tebliğ Taslağı görüş ve öneriye açıktır.

✓ Gelir İdaresi Başkanlığının kamu idareleri arasında öncü bir rol oynayarak yapılan düzenlemeleri Taslak olarak kamuoyu ile paylaşmasını önemsiyoruz.

✓ Bu uygulamanın diğer kamu kurumlarına da örnek olmasını diliyoruz.

✓ Bir aşama sonrasında ise kamu kurumlarının gelen öneri ve görüşleri de istatistiki olarak paylaşmasını, özellikle STK'lardan gelen görüşleri web sayfalarında sıralı bir şekilde paylaşmalarını ve Taslakta nelerin hangi kapsamda değiştiğini açıklamalarını,

✓ Bazı durumlarda ise yayımından vaz geçilen ikincil düzenlemelerin hukuk aleminde nasıl bir etki yaratma potansiyeli de olduğu ön görülerek ve aydınlatıcı bir açıklama yapılarak Taslağın web sayfalarından kaldırılmasını öneriyoruz.

Bu bülten ile ilgili sorularınız için vergi danışmanlarımızla iletişime geçebilirsiniz. Tebliğin yakında yayımlanması beklenmektedir. Görüş ve önerileriniz için elinizi çabuk tutun.

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy